

**รายงานสรุปการอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้/ประชุมเชิงปฏิบัติการ/และเป็นวิทยากร
กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน**

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ.น.ส. ปัทมาศ..... นามสกุล.....อิมเอิบ.....
ตำแหน่ง...เศรษฐกรชำนาญการ..... กลุ่ม/ฝ่าย....เศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร.....
ชื่อ..นายณัฐภาส.....นามสกุล.....ศรีเลิศ.....
ตำแหน่ง...เศรษฐกรปฏิบัติการ.....กลุ่ม/ฝ่าย....เศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร.....
ชื่อ...นางสาวกาญจนา.....นามสกุล.....วงศ์กาด.....
ตำแหน่ง....เศรษฐกรปฏิบัติการ.....กลุ่ม/ฝ่าย....เศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร.....
หลักสูตร/หัวข้อเรื่องอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้
การเสนอผลงานวิชาการด้านเศรษฐกิจการเกษตร ประจำปี ๒๕๖๓
สถานที่อบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้
ณ ห้องประชุมพื้งบุญฯ ชั้น ๘ อาคารวิสัยทัศน์ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
หน่วยงานที่จัดฝึกอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
ตั้งแต่วันที่ ๒๑ เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๓.. ถึงวันที่ ๒๒ เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๓
เพื่อ ☐ อบรม ☒ สัมมนา ☐ อื่นๆ ระบุ.....

ส่วนที่ ๒ สิ่งที่ได้รับจากการอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้

๑. รายงานสรุปเนื้อหาสาระสำคัญในการอบรม/ สัมมนา/พัฒนาความรู้

๑) แบบจำลองการพยากรณ์ความต้องการสินค้าเกษตรที่สำคัญ มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา เพื่อจัดทำแบบจำลองที่เหมาะสมในการพยากรณ์ความต้องการสินค้าเกษตรที่สำคัญ และ เพื่อพยากรณ์ปริมาณความต้องการสินค้าเกษตร ในปี ๒๕๖๓ และ ๒๕๖๔ ซึ่งมีผลการศึกษาดังนี้

- ข้าว พบว่า การพยากรณ์ใช้วิธีการปรับเรียบ Exponential Smoothing โดยใช้แบบจำลอง Holt-Winters มีความแม่นยำมากที่สุด ทั้งการพยากรณ์ปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิและข้าวเจ้าขาว ซึ่งผลการพยากรณ์ปริมาณส่งออกข้าวหอมมะลิในปี ๒๕๖๓ และ ๒๕๖๔ พบว่า มีค่าเท่ากับ ๑,๓๖๕,๗๑๙ ตัน และ ๑,๓๖๕,๓๙๖ ตัน ลดลงต่อปี ร้อยละ ๓.๒๐ และ ร้อยละ ๐.๐๒ ตามลำดับ สำหรับผลพยากรณ์ปริมาณส่งออกข้าวเจ้าขาว ในปี ๒๕๖๓ และ ๒๕๖๔ พบว่า มีค่าเท่ากับ ๔,๐๕๙,๐๓๔ ตัน และ ๓,๙๖๔,๘๐๓ ตัน ลดลงต่อปี ร้อยละ ๒๖.๔๐ และ ร้อยละ ๒.๓๒ ตามลำดับ

- มันสำปะหลัง พบว่า การพยากรณ์โดยใช้ แบบจำลองวิธี Holt Winter มีความแม่นยำที่สุด โดยการพยากรณ์ปริมาณการส่งออกแป้งมันสำปะหลังใช้แบบจำลอง Holt Winter (multiplicative) และการพยากรณ์ปริมาณการส่งออกมันเส้น ใช้แบบจำลอง Holt Winter (additive) ซึ่งมีผลการพยากรณ์ปริมาณส่งออกแป้งมันสำปะหลัง ในปี ๒๕๖๓ พบว่า มีค่าเท่ากับ ๒.๖ ล้านตัน ลดลงจากปี ๒๕๖๒ ร้อยละ ๘.๔๓ และ ๒๕๖๔ เท่ากับ ๒.๗๔ ล้านตัน สำหรับผลพยากรณ์ปริมาณส่งออกมันเส้นในปี ๒๕๖๓ พบว่า มีค่าเท่ากับ ๒.๒๘ ล้านตัน ลดลงจากปี ๒๕๖๒ ร้อยละ ๕.๒๒ และปี ๒๕๖๔ เท่ากับ ๒.๔๕ ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๓ ร้อยละ ๖.๙๔

- **ปาล์มน้ำมัน** พบว่า การพยากรณ์โดยใช้ แบบจำลอง ARIMA มีความแม่นยำที่สุด ซึ่งผลการพยากรณ์พบว่า ในปี ๒๕๖๓ จะมีปริมาณความต้องการใช้น้ำมันปาล์มดิบ ในการบริโภคในภาคครัวเรือนและอุตสาหกรรม ๑,๓๑๑,๔๕๖ ตัน ลดลงจากปี ๒๕๖๒ ร้อยละ ๑๐.๓๖ และปี ๒๕๖๔ จะมีปริมาณ ๑,๔๐๐,๘๘๒ ตัน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๓ ร้อยละ ๖.๘๒ สำหรับความต้องการใช้น้ำมันปาล์มดิบ ในการผลิตไบโอดีเซล ในปี ๒๕๖๓ จะมีปริมาณ ๑,๔๒๑,๒๙๙ ตัน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๒ ร้อยละ ๖.๒๙ และปี ๒๕๖๔ จะมีปริมาณ ๑,๔๔๒,๔๙๕ ตัน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๓ ร้อยละ ๑.๔๘

- **มะพร้าว** พบว่า การพยากรณ์โดยใช้แบบจำลอง ARIMA มีความแม่นยำที่สุด ซึ่งผลการพยากรณ์การส่งออกกะทิสำเร็จรูป พบว่า ในปี ๒๕๖๓ และ ๒๕๖๔ เท่ากับ ๒๙๕,๙๓๙ ตัน และ ๓๒๐,๒๔๓ ตัน ตามลำดับ การส่งออกกะทิสำเร็จรูปในปี ๒๕๖๓ จะเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๒ ร้อยละ ๑๒.๔๖ และในปี ๒๕๖๔ เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๓ ร้อยละ ๘.๒๓ ซึ่งไม่ตรงกับการคาดการณ์ของผู้ประกอบการว่าปี ๒๕๖๓ จะมีปริมาณการส่งออกกะทิสำเร็จรูปทรงตัวเมื่อเทียบกับปี ๒๕๖๒ เนื่องจากข้อมูลที่น่ามาใช้ในการพยากรณ์ คือ ข้อมูลตั้งแต่ปี ๒๕๕๕ - ๒๕๖๒ ซึ่งยังไม่มีสถานการณ์การแพร่ระบาดของ Covid-๑๙ และอังกฤษตัดสิทธินำเข้ากะทิและผลิตภัณฑ์มะพร้าวไทย เนื่องจากการใช้สิทธิในการเก็บมะพร้าว ส่วนการส่งออกกะทิสำเร็จรูปปี ๒๕๖๔ ผู้ประกอบการไม่สามารถคาดการณ์ได้ในเวลานี้ ขึ้นอยู่กับสถานการณ์การแพร่ระบาดของ Covid-๑๙ว่าจะดีขึ้นในปี ๒๕๖๔ หรือไม่

- **ยางพารา** พบว่า การพยากรณ์ปริมาณความต้องการใช้ยางพาราภายในประเทศของไทย (Rubber D) ด้วยวิธี Holt-Winter (Additive) และปริมาณการส่งออกยางพาราของไทย (Rubber EX) ด้วยวิธี ARIMA (๑,๐,๐) + Seasonal dummies ในช่วงปี ๒๕๖๓ และ ๒๕๖๔ มีความแม่นยำมากที่สุด ซึ่งมีผลพยากรณ์ปี ๒๕๖๓ และปี ๒๕๖๔ ของปริมาณความต้องการใช้ยางพาราภายในประเทศของไทย (Rubber D) พบว่า มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาร้อยละ ๔.๘๘ และร้อยละ ๓.๔๗ ตามลำดับ และปริมาณการส่งออกยางพาราของไทย (Rubber EX) พบว่า มีแนวโน้มลดลงจากปีที่ผ่านมาร้อยละ ๖.๔๓ และร้อยละ ๘.๐๖ ตามลำดับ สำหรับการสอบถามความคิดเห็นของผู้ประกอบการ พบว่า ความต้องการใช้ยางภายในประเทศและความต้องการใช้ยางเพื่อส่งออกของไทยในปี ๒๕๖๓ จะลดลงร้อยละ ๑๕ เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา และคาดว่าในปี ๒๕๖๔ สถานการณ์จะดีขึ้นและทำให้ความต้องการใช้ยางภายในประเทศและความต้องการยางเพื่อส่งออกของไทยลดลงร้อยละ ๑๐ เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ทั้งนี้ ในส่วนของการพยากรณ์การใช้ยางภายในประเทศไม่สอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้ประกอบการ ซึ่งอาจจะต้องคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ โดยเฉพาะสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสความสำเร็จในการสร้างวัคซีนป้องกัน รวมทั้งมาตรการทางการค้าระหว่างจีนและสหรัฐอเมริกา

- **สับปะรดโรงงาน** พบว่าแบบจำลอง SARIMA มีความแม่นยำมากที่สุด โดยผลพยากรณ์ปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทยปี ๒๕๖๓ พบว่า มีผลรวมเท่ากับ ๓๓๒,๓๕๔ ตัน ซึ่งลดลงจาก ๓๘๙,๖๙๗ ตัน ในปี ๒๕๖๒ หรือลดลง ร้อยละ ๑๔.๗๒ และในปี ๒๕๖๔ มีผลรวม เท่ากับ ๒๘๒,๘๐๕ ตัน ซึ่งลดลงจากปี ๒๕๖๓ ร้อยละ ๑๔.๙๑ และผลพยากรณ์ปริมาณการส่งออกน้ำสับปะรดของไทยปี ๒๕๖๓ พบว่า มีผลรวมเท่ากับ ๗๔,๙๔๘ ตัน ซึ่งลดลงจาก ๘๑,๙๘๒ ตัน ในปี ๒๕๖๒ หรือลดลงร้อยละ ๘.๕๘ และในปี ๒๕๖๔ รวม ๘๐,๐๘๑ ตัน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๓ ร้อยละ ๖.๘๕

- **ไข่ไก่** พบว่าการพยากรณ์ด้วยวิธี Exponential Smoothing มีความแม่นยำมากที่สุด โดยผลการพยากรณ์ปริมาณความต้องการบริโภคไข่ไก่ ปี ๒๕๖๓ พบว่า มีปริมาณความต้องการ ๑๔,๓๗๑.๗๑ ล้านฟอง ลดลงจากปี ๒๕๖๒ ร้อยละ ๒.๕๕ และในปี ๒๕๖๔ มีปริมาณความต้องการ ๑๔,๗๙๘.๙๖ ล้านฟอง เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๓ ร้อยละ ๒.๙๗ ซึ่งผลการพยากรณ์ด้วยวิธีทางสถิติสอดคล้องกับความเห็นของผู้ประกอบการที่มีความเห็นว่าปี ๒๕๖๓ ปริมาณการบริโภคไข่ไก่ใกล้เคียงหรือลดลงจาก ๒๕๖๒

๒) การส่งผ่านราคาสินค้าเกษตรที่สำคัญ ปี ๒๕๖๓ มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ และวิเคราะห์ความเชื่อมโยงของราคาสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ ซึ่งมีผลการศึกษาดังนี้

- ข้าวหอมมะลิ เมื่อทดสอบความสัมพันธ์เชิงเหตุผลแบบ Granger พบว่า ราคาส่งออกและราคาขายส่ง ส่งผลต่อราคาเกษตร และราคาส่งออกส่งผลต่อราคาขายส่ง โดยที่ราคาเกษตรกรส่งผลต่อราคาส่งออก และเมื่อใส่ตัวแปรภายนอก ด้านนโยบายจำนำข้าว พบว่า นโยบายจำนำข้าวไม่ได้ส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลง ราคาข้าวหอมมะลิอย่างมีนัยยะสำคัญ

- ข้าวเจ้าขาว เมื่อทดสอบความสัมพันธ์เชิงเหตุผลแบบ Granger พบว่า ราคาส่งออกและราคาขายส่ง ส่งผลต่อราคาเกษตร ราคาส่งออกและราคาขายส่งผลซึ่งกันและกัน โดยที่ราคาเกษตรกรไม่ส่งผลต่อราคาตลาดอื่น นอกจากนี้เมื่อใส่ตัวแปรภายนอก ด้านนโยบายจำนำข้าว พบว่า นโยบายจำนำข้าว ไม่ส่งผลกระทบต่อราคา ส่งออก แต่ส่งผลกระทบต่อราคาขายส่งและราคาเกษตรกร

- ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เมื่อทดสอบความสัมพันธ์เชิงเหตุผลแบบ Granger พบว่า ราคาเกษตรกร ราคา โรงงานอาหารสัตว์ และราคาส่งออกไม่ส่งผลกระทบต่อซึ่งกันและกัน และไม่ส่งผลกระทบต่อราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ณ ตลาดชิคาโก แต่ราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ณ ตลาดชิคาโกส่งผลต่อราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ณ ตลาดทั้ง ๓ ระดับ

- มันสำปะหลังมันเส้น เมื่อทดสอบความสัมพันธ์เชิงเหตุผลแบบ Granger พบว่า ราคาเกษตรกรส่งผลต่อ การเปลี่ยนแปลงของราคาขายส่งแป้งมัน และราคาขายส่งแป้งมันส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของราคาส่งออก แป้งมัน

- ปาล์มน้ำมัน เมื่อทดสอบความสัมพันธ์เชิงเหตุผลแบบ Granger พบว่า ราคาผลปาล์มน้ำมัน ณ ไร่นา และ ราคาผลปาล์มน้ำมัน ณ โรงสกัด ส่งผลถึงราคาน้ำมันปาล์มดิบ ณ กทม ที่ระดับความเชื่อมั่น ๙๕% และ ราคา น้ำมันปาล์มดิบ ณ กทม ส่งผลถึง ราคาผลปาล์ม ณ หน้าโรงสกัด ที่ระดับความเชื่อมั่น ๙๐%

- มะพร้าว ๑) การส่งผ่านราคามะพร้าวผล เมื่อทดสอบความสัมพันธ์เชิงเหตุผลแบบ Granger พบว่า ราคามะพร้าวผลนำเข้า (C.I.F.) กระทบต่อราคามะพร้าวเกษตรกรขายได้ ณ ไร่นา ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ ๒) การส่งผ่านราคาผลิตภัณฑ์มะพร้าวเมื่อทดสอบความสัมพันธ์เชิงเหตุผลแบบ Granger พบว่า ราคา มะพร้าวเกษตรกรขายได้ ณ ไร่นา มีความสัมพันธ์กับราคาเนื้อมะพร้าวขาวซึ่งกันและกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ ราคามะพร้าวผลนำเข้า (C.I.F.) ส่งผลต่อราคาเกษตรกรขายได้ ณ ไร่นา ในระดับความเชื่อมั่น ๙๕%

- ยางพารา ๑) กลุ่มประเภทยาน้ำยางข้น เมื่อทดสอบความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพระยะยาว พบว่า ถ้า ราคาโรงงานน้ำยางสด และราคาส่งออก F.O.B. น้ำยางข้น เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๐๐ จะมีผลทำให้ราคาเกษตรกรขายได้ น้ำยางสดเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๐๔ และร้อยละ ๑.๑๑ ตามลำดับ และเมื่อทำการทดสอบ Granger Causality พบว่า ราคาโรงงานกำหนดราคาเกษตรกรขายได้ ราคาเกษตรกรขายได้กำหนดราคา และราคาโรงงานกำหนด ราคาส่งออก ๒) กลุ่มประเภทยานางแห้ง เมื่อทดสอบความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพระยะยาว ผลวิเคราะห์ พบว่าถ้า ราคาโรงงานยางก้อนถ้วย ราคาส่งออก F.O.B. ยางแห้ง และราคายางแห้ง STR๒๐ ตลาดล่วงหน้า SICOM เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๐๐ จะมีผลทำให้ราคาเกษตรกรขายได้ยางก้อนถ้วยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๙๗ ร้อยละ ๐.๕๗ และ ร้อยละ ๐.๔๒ ตามลำดับ และเมื่อทำการทดสอบ Granger Causality พบว่า ราคาโรงงานกำหนดราคา เกษตรกรขายได้ ราคาเกษตรกรขายได้กำหนดราคาโรงงาน และ ราคาตลาดล่วงหน้า กำหนดราคาส่งออกและ ราคาส่งออกกำหนดราคาโรงงาน ๓) กลุ่มประเภทยานางแผ่นรมควัน เมื่อทดสอบความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพ ระยะยาว พบว่า ถ้าราคาตลาดกลางยางแผ่นดิบ ราคาส่งออก F.O.B. ยางแผ่นรมควัน ราคาตลาดล่วงหน้า TOCOM และราคาตลาดล่วงหน้า SICOM เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๐๐ จะมีผลทำให้ราคาเกษตรกรขายได้ยางแผ่นดิบ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๙๙ ร้อยละ ๐.๓๑ ร้อยละ ๐.๖๕ และร้อยละ ๐.๙๗ ตามลำดับ และเมื่อทำการทดสอบ Granger Causality พบว่า ราคาโรงงานกำหนดราคาเกษตรกรขายได้ ราคาเกษตรกรขายได้กำหนดราคา โรงงาน ราคาตลาดล่วงหน้ากำหนดราคาโรงงาน และ ๔) ราคาตลาดล่วงหน้ากำหนดราคาภายในประเทศใน แต่ละระดับ

- **สับปะรด** เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระยะยาว พบว่า หากราคาซื้อหน้าโรงงาน (PFAC) เปลี่ยนแปลง ๑.๐๐ % มีผลให้ราคาขายได้ (PF) เปลี่ยนแปลงในทิศทางเดียวกัน ๑.๐๙% หากราคาส่งออกสับปะรดกระป๋อง (Pex_๒๐๐๘๒๐) และน้ำสับปะรด (Pex_๒๐๐๙๔๙) เปลี่ยนแปลง ๑.๐๐ % มีผลให้ราคาขายได้ (PF) เปลี่ยนแปลงในทิศทางเดียวกัน ๑.๕๘% และ ๐.๔๓% ตามลำดับ และหากราคาส่งออกสับปะรดกระป๋อง (Pex_๒๐๐๘๒๐) และน้ำสับปะรด (Pex_๒๐๐๙๔๙) เปลี่ยนแปลง ๑.๐๐ % มีผลให้ราคาซื้อหน้าโรงงาน (PFAC) เปลี่ยนแปลงในทิศทางเดียวกัน ๑.๒๘% และ ๐.๕๑% ตามลำดับ และเมื่อทำการวิเคราะห์ผลกระทบต่อกันด้วยวิธี Granger Causality พบว่า ราคาซื้อหน้าโรงงาน (PFAC) ส่งผลกระทบต่อราคาขายได้ (PF) ราคาขายได้ (PF) ส่งผลกระทบต่อราคาส่งออกน้ำสับปะรด (Pex_๒๐๐๙๔๙) และราคาส่งออกสับปะรดกระป๋อง (Pex_๒๐๐๘๒๐) และน้ำสับปะรด (Pex_๒๐๐๙๔๙) ไม่ส่งผลกระทบต่อราคาขายได้ (PF) และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของราคาต้องอาศัยปัจจัยในหลายด้านประกอบกัน ไม่สามารถใช้ปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งเพื่อการตัดสินใจได้

- **ไข่ไก่** เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ ด้วยวิธี Granger Causality พบว่า การเปลี่ยนแปลงของราคาไข่ไก่หน้าฟาร์ม ส่งผลกระทบต่อราคาขายส่ง (PW) และการเปลี่ยนแปลงของราคาขายส่ง (PW) ส่งผลกระทบต่อราคาไข่ไก่หน้าฟาร์ม (PF) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕

๓) การศึกษาแนวทางการเพิ่มเติมการใช้ยางพาราภายในประเทศ และแนวทางการจัดการสวนยางอย่างยั่งยืนตามมาตรฐานสากล มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา เพื่อศึกษาการเพิ่มแนวทางการใช้ยางพาราในประเทศ และเพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการจัดการสวนยางพาราอย่างยั่งยืนตามมาตรฐานสากล ซึ่งผลการศึกษาดังนี้

๑. ผลการศึกษาจากการเก็บข้อมูลในพื้นที่ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ด้านการใช้ยางพาราภายในประเทศภาคเกษตรกรรมสวนยาง ส่วนใหญ่จะมีความคิดเห็นต่อการใช้ยางพาราในผลิตภัณฑ์ใกล้ตัวเช่น รองเท้ายาง หมอนยางพารา ที่นอนยางพารา เป็นต้น ภาคตัวกลางรับซื้อยางพารา มีความเห็นให้ส่งเสริมการใช้ยางโดยจุดเด่นของยางธรรมชาติเป็นจุดขาย เช่น สีของน้ำยาง คุณภาพของน้ำยาง ความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ระยะเวลาในการย่อยสลายและไม่มีสารเคมีตกค้างในธรรมชาติ เป็นต้น ภาคผู้ประกอบการแปรรูปยางขั้นต้น เห็นว่าควรใช้ยางพาราเป็นส่วนผสมในโครงการของรัฐเพื่อเพิ่มการใช้ยางในประเทศให้มากขึ้น ภาคผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์ยาง มีความเห็นสอดคล้องกันในประเด็นที่ควรมีผลิตภัณฑ์ยางพาราที่หลากหลาย และสร้างจุดเด่นของผลิตภัณฑ์นั้นขึ้นมาให้เป็นที่ยอมรับ หากในอนาคตผู้ซื้อมีความต้องการมาตรฐานวัสดุยางพารา ก็ควรมีหน่วยงานภาครัฐดูแลทั้งระบบ ตั้งแต่การปลูกจนถึงการแปรรูป และภาครัฐบาลและสถานศึกษา เห็นว่าควรนำงานวิจัยด้านยางพารามาพัฒนาต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์ อย่างเป็นรูปธรรม โดยเน้นจุดเด่นของยางพารา และการเพิ่มปริมาณส่วนผสมที่เป็นยางพาราในผลิตภัณฑ์ต่างๆ ให้มากขึ้น ๒. ด้านการจัดการสวนยางอย่างยั่งยืนของประเทศไทย พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการรับรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการทำสวนยางอย่างยั่งยืน และมีทัศนคติเชิงบวกต่อการทำสวนยางอย่างยั่งยืน โดยมีความพร้อมในการปรับตัวให้ทันต่อสถานการณ์และพร้อมดำเนินการตามหลักเกณฑ์มาตรฐานการจัดการสวนยางพารา นอกจากนี้เกษตรกรส่วนใหญ่มีความสนใจและสมัครใจจะเข้าร่วมโครงการ ซึ่งมีค่าใช้จ่ายในการตรวจรับรองมาตรฐานฯ เป็นปัจจัยที่สำคัญ ในการสมัครเข้าร่วมโครงการ แต่อย่างไรก็ตามเกษตรกรที่ทำสวนยางเกือบทั้งหมด ยังไม่มีความพร้อมในด้านเงินลงทุนในการพัฒนาสวนยางให้เข้าตามเกณฑ์มาตรฐาน และการเข้ารับการตรวจรับรองมาตรฐาน นอกจากนี้ยังต้องการองค์ความรู้ และเอกสารให้พร้อมกับการรับรองตามมาตรฐาน ๓. การวิเคราะห์สภาพการณ์ปัจจุบันของการเพิ่มการใช้ยางพาราภายในประเทศ และการจัดการสวนยางอย่างยั่งยืนตามมาตรฐานสากล โดยการวิเคราะห์แบบ Diamond Model เพื่อให้เห็นโครงสร้างอุตสาหกรรมทั้งระบบ จากนั้นนำมาวิเคราะห์ โดยใช้ SWOT Analysis และ TOWS Matrix ตามลำดับ ได้กลยุทธ์ ๑) กลยุทธ์เชิงรุก ได้แก่ ส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์ยางพารา ส่งเสริมการใช้ยางพาราในประเทศทุกมิติ ส่งเสริมและสร้างมาตรฐานยางพาราตลอดห่วง

โช่อุตสาหกรรม และภาครัฐส่งเสริมอย่างพาราให้ได้รับการรับรองในมาตรฐานสากล ๒) กลยุทธ์เชิงรับ ได้แก่ ควรส่งเสริมอุตสาหกรรมแปรรูปในระดับชุมชน หรือในพื้นที่ ผู้ผลิตหรือผู้แปรรูปขั้นต้น และชั้นกลาง ควรค้นหากลุ่มลูกค้าเป้าหมายและพัฒนาศักยภาพของสินค้าให้สามารถตอบสนองความต้องการลูกค้าได้ และเพิ่มการใช้ภายในประเทศให้มากที่สุด เพื่อชดเชยการส่งออก ๓) กลยุทธ์เชิงแก้ไข ได้แก่ การสร้างช่องทางการค้าแบบ e-commerce เร่งสร้างการรับรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับการเข้าสู่มาตรฐานฯ ให้เป็นที่แพร่หลาย และส่งเสริมให้ผู้เชี่ยวชาญ ในการให้คำแนะนำ ส่งเสริม จูงใจ ให้เกษตรกรเข้าสู่มาตรฐาน ๔) กลยุทธ์เชิงป้องกัน ได้แก่ การมีสินค้าพาราที่ผลิตในประเทศได้ มาก. ส่งเสริมการใช้พาราทุกมิติ ส่งเสริมการใช้ภายในประเทศเพื่อชดเชยการส่งออก และรัฐควรส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพด้วยนวัตกรรมให้เป็นอุตสาหกรรมที่มีชื่อเสียงระดับโลก

๔) การประเมินผลโครงการส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร ปี ๒๕๖๓ มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนเกษตรในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาการเผาในพื้นที่การเกษตรประเมินผลโดยใช้แนวคิดเชิงตรรกะ ผลการประเมิน พบว่า โครงการยังขาดความต่อเนื่อง การฝึกอบรม ยังมีพื้นที่เกษตรกรบางรายไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้ และการเผาเกษตรกรจะหยุดเผาในช่วงที่มีการประกาศห้ามเผา ซึ่งโครงการดังกล่าวยังต้องการการมีส่วนร่วมของเกษตรกรเพิ่มมากขึ้น

๕) การประเมินผลโครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมตามแผนที่การเกษตรเชิงรุก (Zoning by Agri-Map) ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา เพื่อส่งเสริมสนับสนุน จูงใจ ให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนการผลิตทางการเกษตรในพื้นที่ S๓ และพื้นที่ N บริหารจัดการพื้นที่ S๓ และพื้นที่ N ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ สังคม และเศรษฐกิจ และเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ประเมินผลโดยใช้แนวคิดเชิงตรรกะ ผลการประเมินพบว่า ข้อมูล Agri-Map บางจังหวัดยังไม่ได้ปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน การใช้ประโยชน์ Agri-Map ของเกษตรกรยังไม่มากเท่าที่ควร เกษตรกรบางส่วนได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตไม่ตรงกับช่วงเวลาที่ต้องการปรับเปลี่ยน และบางส่วนยังประสบปัญหาการตลาด ซึ่งโครงการดังกล่าวควรสร้างการรับรู้ให้เกษตรกรทราบและใช้ Agri-Map ให้มากขึ้น รวมไปถึงให้การสนับสนุนเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง ทั้งปัจจัยการผลิต การถ่ายทอดความรู้

๖) การประเมินผลโครงการรักษาระดับปริมาณและคุณภาพข้าว ปี ๒๕๖๓/๖๔ มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา เพื่อให้การผลิตข้าวของเกษตรกร มีประสิทธิภาพจากการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน และเพื่อสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวให้แก่เกษตรกรที่ประสบภัยแล้ง และอุทกภัยสำหรับนำไปใช้เพาะปลูกข้าว ในปี ๒๕๖๓/๖๔ ใช้การประเมินผลเชิงตรรกะ ผลการประเมิน พบว่า การจัดส่งเมล็ดพันธุ์ล่าช้ากว่าแผนไม่ทันต่อฤดูกาลเพาะปลูกข้าวนาปีปี ๒๕๖๓ เมล็ดพันธุ์ข้าวที่จัดส่งในบางพื้นที่ไม่ตรงกับความต้องการของเกษตรกร และการถ่ายทอดความรู้และติดตามการนำเมล็ดพันธุ์ข้าวไปใช้ยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ของโครงการ ซึ่งโครงการดังกล่าวควรส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนวิธีการปลูกข้าวที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่รวมถึงการใช้เทคโนโลยี รวมไปถึงสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี ในพื้นที่ที่เหมาะสม ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวไว้ใช้เอง

๗) การศึกษาแนวทางการจัดการหนี้สินของเกษตรกร มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา เพื่อศึกษาภาวะการเป็นหนี้ความสามารถในการจัดการหนี้และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการหนี้วิเคราะห์โดยใช้ Logit model ผลการศึกษา พบว่า ควรเรือนเกษตรในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมไปถึงครัวเรือนที่ปลูกข้าว พืชไร่/พืชอาหาร เป็นหนี้ และมีแนวโน้มที่จะขาดความสามารถในการจัดการหนี้มากที่สุด ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการหนี้ในทิศทางเดียวกัน ได้แก่การผลิตแบบผสมผสาน เข้าร่วมโครงการประกันรายได้ เงินออม รายได้เกษตรกร รายได้นอกการเกษตรและอายุของหัวหน้าครัวเรือนในส่วนทิศทางตรงกันข้าม ได้แก่ การประสบภัยธรรมชาติ และความผันผวนของราคาสินค้าเกษตรจึงต้องมีการส่งเสริมปัจจัยที่จำเป็นต่อการจัดการหนี้ ราชกิจสร้างกลไกเพื่อจูงใจให้เกษตรกรนำเงินไปชำระหนี้

๘) การศึกษาเพื่อสนับสนุนการลดก๊าซเรือนกระจกจากภาคเกษตร กรณีศึกษา ต้นทุนส่วนเพิ่มจากการจัดการมูลสุกร มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา เพื่อศึกษาปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและศึกษาต้นทุนส่วนเพิ่มในการลดก๊าซเรือนกระจก จากการจัดการมูลสุกรที่มีระบบการผลิตก๊าซชีวภาพไร้อากาศแบบ Covered Lagoon จากการศึกษามีข้อดี คือ นำไปใช้เป็นพลังงานไฟฟ้า ลดกลิ่นมูลสุกร ส่วนข้อเสีย คือ การซ่อมบำรุงเทคโนโลยีที่ใช้ มีค่าใช้จ่ายสูง จึงควรมีการกำหนดมาตรฐานในการลดก๊าซเรือนกระจก ศึกษาศักยภาพความเหมาะสมทางการผลิตและเศรษฐกิจ รวมไปถึงบูรณาการร่วมกับหน่วยงานภายนอกเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการนำก๊าซชีวภาพ รวมทั้งผลประโยชน์ร่วมจากการจัดการมูลสัตว์ (สุกร)

๙) แนวทางการพัฒนาสินค้าเกษตรที่ได้รับการรับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ กรณีศึกษา ข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้จังหวัดร้อยเอ็ด มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา เพื่อศึกษาห่วงโซ่คุณค่าสินค้าข้าวหอมมะลิ GI และศึกษาแนวทางการพัฒนาสินค้าข้าวหอมมะลิ GI ทุ่งกุลาร้องไห้ จังหวัดร้อยเอ็ดการจากวิเคราะห์ได้กลยุทธ์เชิงรุก คือ ช่องทางในการจัดจำหน่ายสินค้า สนับสนุนกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้างให้เป็นนักธุรกิจรุ่นใหม่ (Start up) กลยุทธ์เชิงแก้ไข คือ สร้างความตระหนักรู้ในสินค้าอัตลักษณ์ข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ GI ถ่ายทอดองค์ความรู้เพื่อพัฒนาและรักษาคุณภาพผลผลิตให้สม่ำเสมอกลยุทธ์เชิงรับ คือ สนับสนุนงานวิจัยด้านความต้องการเมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิ GI และกลยุทธ์ป้องกัน คือ ส่งเสริมและสนับสนุนการทำตลาดเมล็ดพันธุ์

๒.๒ ประสพการณ์/ประโยชน์ที่ได้รับ /การประยุกต์ใช้กับหน่วยงาน

☒ ต่อตนเอง

๑. ได้รับฟังผลงานวิชาการด้านเศรษฐกิจการเกษตร

๒. ได้รับฟังข้อคิดเห็น และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อนำมาพัฒนาผลงานวิชาการของตนเองให้ดียิ่งขึ้น

๓. ได้รับทราบทฤษฎีการพยากรณ์ที่มีความแม่นยำของแต่ละพืช ความเชื่อมโยงของราคาสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ การบูรณาการพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตร การประเมินผลโครงการของกระทรวงเกษตร การคิดต้นทุนก๊าซเรือนกระจกในมูลสุกร และแนวทางการพัฒนาสินค้าเกษตรที่ได้รับการรับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

☒ ต่อหน่วยงาน / การนำมาประยุกต์ใช้กับหน่วยงาน

๑. สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิ

๒. สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการคิดต้นทุนก๊าซเรือนกระจก จากการเผาต่อชั่งข้าว

๒.๓ ปัญหาและอุปสรรคในการอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้ฯ

๒.๔ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

การเข้าร่วมสัมมนาการนำเสนอผลงานมีประโยชน์มากสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนางานวิชาการให้ดียิ่งขึ้น

ลงชื่อ น.ส. ปรีกมาศ อิ่มเอิบ
(น.ส. ปรีกมาศ อิ่มเอิบ)

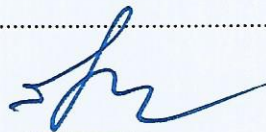
ตำแหน่ง เศรษฐกรชำนาญการ
ผู้รายงาน

วันที่ ๗ เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

ส่วนที่ ๓ ความเห็นของผู้บังคับบัญชา

(☒) ทราบ

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....
(นายสมศักดิ์ สุขจันทร์)

ตำแหน่ง.....
ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน

วันที่ ๕ เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๓.